

Aan de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie

Francetta Schoe
070 – 381 1413
17 november 2003
ACVZ/VZL/03/016

Briefadvies overheveling taken Vd-IND

Geachte mevrouw Verdonk,

In antwoord op uw verzoek om advies aangaande het voorstel tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 met betrekking tot de overheveling van taken van de regionale politiekorpsen naar de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de gemeente, brengt de ACVZ het volgende naar voren:

Uit het voorstel en de daarbijbehorende toelichting blijkt dat de overheveling van de toelatingstaak van de vreemdelingendiensten naar de IND noodzakelijk wordt geacht teneinde de Vreemdelingendiensten in staat te stellen zich te concentreren op hun primaire taak, namelijk het (actieve) geïntensiveerde vreemdelingtoezicht. Dit uitgangspunt wordt in het voorstel adequaat vormgegeven. De ACVZ ziet voordelen in de nieuwe taakverdeling maar vraagt tevens bijzondere aandacht voor het navolgende.

De ACVZ acht de keuze van gemeenten als centraal punt voor het indienen van (reguliere) verblijfsaanvragen aangewezen. De ACVZ is er voorstander van om het aantal loketten waar vreemdelingen verblijfsaanvragen in kunnen dienen zo veel mogelijk te beperken ten einde optimale transparantie, toegankelijkheid en overzichtelijkheid te bewerkstelligen.

Daarbij zij opgemerkt dat de voorgestelde regeling nochtans een aantal uitzonderingen kent op de “frontoffice-taak” van gemeenten, waarvan in twee gevallen (bij verlening van de verblijfsvergunning asiel alsmede de vergunningaanvraag onbepaalde tijd asiel) in de Memorie van Toelichting is aangegeven dat deze uitzonderingen van tijdelijke aard zijn. Deze uitzonderingen zijn daarom te billijken.

Schriftelijke indiening bij de IND van aanvragen om verlenging reguliere verblijfsvergunning en aanvragen van onbepaalde reguliere verblijfsvergunningen zijn vanuit het oogpunt van efficiëntie te rechtvaardigen. De indiening van (de eerste) asielaanvragen (ook in het kader van gezinshereniging in het geval van nareis) bij de Aanmeldcentra zijn noodzakelijk vanwege de specifieke rol van het AC in de asielprocedure, waarbij snelheid en efficiëntie onontbeerlijk zijn. Immobiliteit van vreemdelingen wier vrijheid is ontnomen, noodzaakt tot indiening van verblijfsaanvragen op de plaats waar de vrijheidsontneming ten uitvoer wordt gelegd. Ook de omstandigheden van spoedeisendheid en het “in beeld blijven” bij de politie van aanvragen onder de beperking verband houdend met de vervolging van mensenhandel rechtvaardigt de handhaving van de huidige regeling. Waar het taken met betrekking tot visa (waaronder het verlengen, wijzigen en annuleren van visa, alsmede de afgifte van de verklaring die recht geeft op terugkeer) betreft, wordt eveneens een uitzondering gemaakt op het beginsel van indiening van verzoeken bij de gemeente. Daartoe zullen op verschillende locaties IND loketten worden ingericht om te verzekeren dat handelingen die geen uitstel dulden ook snel kunnen worden verricht. Ook in dit geval is naar het oordeel van de ACVZ de uitzondering noodzakelijk omdat aldaar de specifieke kennis aanwezig is en ter plekke direct visumaanvragen afgehandeld kunnen worden. Om deze redenering beter voor het voetlicht te brengen, adviseert de ACVZ de Memorie van Toelichting aan te vullen.

De ACVZ is zich er van bewust dat gezien de huidige organisatorische en technische mogelijkheden de loketfunctie van de gemeente in de gegeven uitzonderingssituaties nog niet kan worden benut. Het ligt voor de hand dat technische ontwikkelingen zulks in de toekomst wel mogelijk zullen maken. Derhalve acht de ACVZ het van belang dat wordt bezien of op termijn de frontoffice-taak inzake visa eveneens bij de gemeenten kan worden gelegd.

Tenslotte merkt de ACVZ op dat de minister op grond van de voorgestelde artikelen 3:101 en 3:108 Vb 2000 bevoegd is om de plaats van indiening van de aanvraag op grond van de artikelen 14, 20, 28 en 33 Vw 2000 aan te wijzen bij ministeriële regeling, zodat dit volledig in het Voorschrift Vreemdelingen geregeld kan worden. Als zodanig wordt deze regeling onder de huidige wijzigingsvoorstellen in twee algemeen verbindende voorschriften neergelegd terwijl daarvoor geen noodzaak lijkt te bestaan. Menens de ACVZ verdient het uit het oogpunt van systematiek de voorkeur de plaats waar aanvragen worden ingediend in één algemeen verbindend voorschrift neer te leggen, zijnde het Voorschrift Vreemdelingen.

In eerdere adviezen heeft de ACVZ reeds haar zorg uitgesproken over het feit dat door de voorgenomen wijzigingen een groot deel van de aanvragen en beslissingen niet meer feitelijk in ontvangst zal worden genomen en begeleid zal worden door de vreemdelingendiensten –onderdeel van de reguliere politiekorpsen- die gewend zijn met “politieele” blik naar gegevens te kijken. In de Memorie van Toelichting wordt er expliciet op gewezen dat in gevallen waar nodig de regionale politie zal kunnen worden ingeschakeld. Daarbij zijn twee kanttekeningen te maken. Allereerst beschikt de gemeenteambtenaar die de verblijfsaanvraag in ontvangst neemt niet direct of gemakkelijk over gegevens van de politie zodat hij niet in één oogopslag kan beoordelen of nader onderzoek gewenst is. Ten tweede wordt de IND uitsluitend een “papierene” beslisinstantie die de vreemdeling in veel gevallen niet meer te zien krijgt. De ACVZ acht beide gesignaleerde punten inherent aan de gekozen oplossing en werkmethode, maar zij wijst er wel op dat dit vraagt om bekwaamheid en alertheid en om organisatorische lijnen (van gemeenten en IND) met de regionale politie die dit deficit kunnen minimaliseren. In dit verband kan bijvoorbeeld worden gedacht aan extra scholing van gemeenteambtenaren en aan het organiseren van een directe verbinding van de afdeling burgerzaken bij gemeenten met een daartoe aangewezen afdeling van de vreemdelingendiensten.

Hoogachtend,

De voorzitter van de ACVZ

Mr. T.J.P. van Os van den Abeelen